

Ministerstwo Sprawiedliwości

Szanowny Pan

Adam Bodnar

Petycja w sprawie

przetwarzania danych o upadłościach konsumenckich przez banki, instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy Prawo bankowe oraz inne podmioty

Szanowny Panie Ministrze,

Piszę do Pana w imieniu osób, które doświadczyły upadłości konsumenckiej i napotykają trudności w uzyskaniu kredytu, mimo posiadania dobrych dochodów.

Problem wynika z faktu, że Biuro Informacji Kredytowej (BIK) wpisuje informację o upadłości konsumenckiej do swojej bazy danych, a banki na podstawie tego wpisu odmawiają udzielenia kredytu. Jednakże w ustawie Prawo upadłościowe **nie ma zapisu**, który mówi, że wpis do baz BIK ma blokować **scoring punktowy** rzetelności klienta. A scoring wpływa właśnie na historię rzetelności osoby.

Sam BIK na swojej stronie internetowej potwierdza, że wpis o upadłości konsumenckiej zostaje wpisany w BIK i to wszystko. Mimo to banki stosują taką praktykę, co dyskryminuje osoby, które znalazły się w trudnej sytuacji finansowej i skorzystały z możliwości ogłoszenia upadłości konsumenckiej.

Wykluczenie osób po upadłości konsumenckiej z możliwości uzyskania kredytu, nawet na niewielkie kwoty takie jak 500 zł czy podpisania umowy abonamentowej z operatorem komórkowym, jest niesprawiedliwe i niezgodne z intencją ustawodawcy. Osoby te często potrzebują wsparcia finansowego, aby odbudować swoje życie i powrócić do normalnego funkcjonowania. Jako obywatele posiadając rodzinę/dziecko nie możemy skorzystać z rządowych programów pomocowych dot. pierwszego mieszkania ponieważ jest blokowany scoring w BIK. Jesteśmy zmuszeni ciągle wynajmować mieszkanie płacąc latami więcej niż rata miesięczna za kredyt. Czy to jest normalne? Banku nie interesuje, że terminowo płacimy za wynajmowane mieszkanie przez lata.

Należy również podkreślić, że upadłość konsumencka jest legalną procedurą, która pozwala osobom zadłużonym na wyjście z długów i rozpoczęcie nowego życia finansowego. Nie powinno się więc karać osób, które skorzystały z tej możliwości, poprzez uniemożliwienie im dostępu do kredytu.

W bazach BIK także osoby bez upadłości konsumenckiej posiadają zapisy o historii spłacania. Znajdują się różne wpisy o opóźnieniach czy też opóźnieniach powyżej 180 dni ale końcowo spłaconych i Banki dają takim osobom kredyt. Dlaczego mamy być dyskryminowani wytączeni scoringiem? Wpisy w BIK widnieją przez 5 lat od zamknięcia zobowiązania więc czemu Upadłość ma być wpisana na 10 lat? Wpis w BIK także nie reguluje stopni upadłości konsumenckiej. Wszystkie wpisy są traktowane jako „ogłoszona upadłość konsumencka”

dłaczego wpis po zakończeniu prawomocnym upadłości nie zmienia się na „zakończona upadłość konsumentka”

W związku z powyższym zwracam się do Państwa z prośbą o interwencję w tej sprawie. Proszę o podjęcie działań mających na celu:

- * Zmodyfikowanie przepisów ustawy Prawo upadłościowe w celu jednoznacznego określenia, że wpis o upadłości konsumentki w bazach BIK nie może blokować scoringu punktowego.
- * Zobowiązanie BIK do przestrzegania własnych zasad i niewpływania na scoring punktowy osób po upadłości konsumentki.
- * Monitorowanie praktyk stosowanych przez banki w zakresie udzielania kredytów osobom po upadłości konsumentki i przeciwdziałanie dyskryminacji.
- * Zmian dotyczące wpisu z informacją o „zamknięciu postępowania upadłościowego” który nie wprowadza w błąd podmioty finansowe.

Rozwiązanie tego problemu jest ważne dla wielu osób w Polsce, które znalazły się w trudnej sytuacji finansowej i potrzebują wsparcia finansowego, aby odbudować swoje życie. Liczymy na Pana pomoc w tej sprawie.

Z poważaniem,

Ministerstwo Sprawiedliwości

Departament Prawa Gospodarczego

Warszawa, 25 kwietnia 2024 r.

Pan

email:

Szanowny Panie,

W odpowiedzi na petycję z dnia 18 kwietnia 2024 r. w sprawie modyfikacji prawa upadłościowego uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko.

W swojej petycji wskazywał Pan na wpływ informacji o ogłoszeniu upadłości w odniesieniu do ustalania przez banki zdolności kredytowej dłużników, wobec których ogłoszona została upadłość. W konkluzji wniósł Pan o:

- zmodyfikowanie przepisów ustawy Prawo upadłościowe w celu jednoznacznego określenia, że wpis o upadłości konsumenckiej w bazach BIK nie może blokować scoringu punktowego;
- zobowiązanie BIK do przestrzegania własnych zasad i niewpływania na scoring punktowy osób po upadłości konsumenckiej;
- monitorowanie praktyk stosowanych przez banki w zakresie udzielania kredytów osobom po upadłości konsumenckiej i przeciwdziałanie dyskryminacji;
- dokonanie zmian dotyczących wpisu z informacją o „zamknięciu postępowania upadłościowego”, który nie wprowadza w błąd podmioty finansowe.

W zakresie właściwości Ministerstwa Sprawiedliwości należy wskazać, iż zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1909 z późn. zm.) informacja o ogłoszonej upadłości przechowywana jest w Krajowym Rejestrze Zadłużonych przez okres 10 lat. Po tym okresie automatycznie nie powinny być dostępne. Okres 10 letni udostępniania informacji o upadłości koresponduje z art. 419^{14a} ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1520 z późn. zm.), który stanowi, iż Sąd wydaje postanowienie o odmowie ustalenia planu spłaty wierzycieli albo umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli lub warunkowego umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli, jeżeli (...) w okresie dziesięciu lat przed dniem zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości w stosunku do upadłego prowadzono postępowanie upadłościowe, w którym umorzono całość lub część jego zobowiązań. Okres dostępności informacji o ogłoszeniu upadłości wynoszący 10 lat ma na celu weryfikację rzetelności dłużnika w kontekście przyszłych postępowań upadłościowych i możliwości zastosowania wobec niego instytucji „oddłużenia”. Ma to zapobiec nadużywaniu tej instytucji przez nierzetelne osoby.

Poza zakresem właściwości Ministerstwa Sprawiedliwości pozostaje jednak kwestia wykorzystywania informacji o ogłoszeniu upadłości do dokonywania oceny zdolności kredytowej. Kwestia oceny zdolności kredytowej, jest to obowiązek wynikający z art. 70 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2488 z późn. zm.). W celu ułatwienia gromadzenia i wymiany informacji, ułatwiających ocenę zdolności kredytowej, na podstawie art. 105 ust. 4 Prawa bankowego, banki mogą

tworzyć odpowiednie do tego instytucje. Sposób oceny zdolności kredytowej, w tym w szczególności sposób doboru czynników służących tej ocenie, jest elementem mającym w szerszej perspektywie gwarantować stabilność sektora instytucji finansowych.

Należy w tym miejscu wskazać, iż zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2512 z późn. zm.) działalność banków objęta jest działem administracji rządowej „Instytucje finansowe”. Właściwym w tym zakresie jest Minister Finansów. Jednocześnie informuję, iż Pana petycja o tożsamym brzmieniu została już skierowana do Ministra Finansów zgodnie z właściwością.

Z wyrazami szacunku
Grzegorz Kister
Naczelnik
Departament Prawa Gospodarczego
/podpisano elektronicznie/